

Hartkatheterisatie

Naar het ziekenhuis? Lees eerst de informatie op www.asz.nl/brmo.

informatie

Inleiding

Binnenkort heeft u een afspraak voor een hartkatheterisatie. In deze folder leest u meer over dit onderzoek, de voorbereiding en de nazorg.

Waarom een hartkatheterisatie?

Een hartkatheterisatie is een onderzoek dat wordt gedaan om:

- Vernauwingen of verstoppingen van de bloedvaten van uw hart, de zogenaamde kransslagaders, aan te tonen.
- De pompwerking van uw hart te meten.
- De werking van uw hartkleppen te beoordelen.
- De bloeddruk in uw hart en longen te meten.

Waar vindt de hartkatheterisatie plaats?

Het onderzoek vindt plaats op de hartkatheterisatiekamer van het Albert Schweitzer ziekenhuis, locatie Dordwijk.

Beleving

We proberen zo goed mogelijk aan te geven wat u kunt verwachten aan ongemak of pijn als u een onderzoek krijgt. Toch beleeft ieder mens dat anders en op zijn eigen manier. Vertel het ons als u ergens tegenop ziet of ongerust bent, dan kunnen we daar nog extra rekening mee houden.

Vorbereiding

Als u al in het ziekenhuis opgenomen bent

Als u al bent opgenomen in het ziekenhuis, dan vindt de voorbereiding op de verpleegafdeling plaats. Als u niet op locatie Dordwijk ligt, wordt u met de ambulance naar locatie Dordwijk gebracht. Na het onderzoek wordt u weer teruggebracht. Er mag een familielid mee in de ambulance als u dit prettig vindt.

Let op!

De tijd die met u is afgesproken is de tijd van uw opname en niet de tijd van het onderzoek! Het kan gebeuren dat uw onderzoek wat later plaatsvindt, omdat er een spoedgeval is. Wij vragen bij voorbaat uw begrip hiervoor.

Als u vanuit huis komt

U hoeft niet nuchter te zijn, u kunt ontbijten en/of lunchen.

U meldt zich op het afgesproken tijdstip op locatie Dordwijk op de Dagbehandeling G1, locatie Dordwijk. De dagbehandeling is een ruimte met bedden en behandelstoelen.

Afbeelding 1: Afdeling G1.

Een verpleegkundige van de afdeling ontvangt u. Zij stelt u een aantal vragen over onder andere uw ziektegeschiedenis, medicijngebruik en eventuele allergieën. Ook wordt uitleg gegeven over de gang van zaken op de afdeling. Als u zelf vragen heeft over uw medicijnen of andere zaken, kunt u die natuurlijk aan de verpleegkundige stellen.

Daarna krijgt u van de verpleegkundige een infuusnaaldje in uw arm en worden uw liezen/pols geschoren. Ook worden uw bloeddruk en polsslag gemeten. Als u wat gespannen bent, krijgt u een rustgevend tabletje.

Bezoekers

- Op Dagbehandeling G1 is *één bezoeker* per patiënt toegestaan.
- Uw bezoek mag *niet* mee naar de katheterisatiekamer.

Medicijnen

Als u medicijnen gebruikt, neemt u deze in zoals u gewend bent.

Als u nog vragen of twijfels heeft over het innemen van uw medicijnen, belt u naar afdeling G1, tel. (078) 654 29 52.

Bloedverduunners

Als u bloedverduunners gebruikt, gelden de volgende instructies:

- Als u de bloedverdunnende medicijnen **Sintrommitis** (Acenoucoumarol) of **Marcoumar** (Fenprocoumon) gebruikt, hoort u van de cardioloog **óf** u hier tijdelijk mee moet stoppen. Wij geven dit ook aan de Trombosedienst door. Heeft u nog vragen? Stel ze dan gerust.
- Het volgende geldt voor de bloedverduunners, de zogenoemde OAC's of NOAC's zoals dabigatran (Pradaxa) of apixaban (Eliquis), rivaroxaban (Xarelto) of edoxaban (Lixiana). Uw cardioloog vertelt u **óf** en wanneer u moet stoppen. Sommige ingrepen kunnen namelijk plaatsvinden zonder dat u hoeft te stoppen met uw bloedverduunners. Als u wel moet stoppen is dit meestal een of twee dagen van te voren.
- Alle andere bloedverdunnende medicijnen (clopidogrel, Plavix, acetylsalicylzuur, carbasalaatcalcium (Ascal), prasugrel (Efient) of ticagrelor (Brilique) moet u blijven innemen zoals u gewend bent.

Diabetes

Als u diabetes mellitus heeft en insuline spuit, mag u eten zoals u gewend bent. Ook mag u de gebruikelijke hoeveelheid insuline spuiten. Wij vragen u uw insulinepen, insuline en -naaldjes mee te nemen naar het ziekenhuis. Neemt u ook uw spullen mee voor het meten van uw bloedsuikers. U kunt de controles zelf blijven uitvoeren. Eventueel wordt dit voor u gedaan op de afdeling.

Meenemen naar het ziekenhuis

We willen u vragen om de volgende zaken mee te nemen naar het ziekenhuis:

- Voor 24 uur medicijnen en uw actuele medicijnlijst. Deze lijst kunt u krijgen bij uw apotheek. Het is belangrijk om deze lijst mee te brengen. Deze wordt gescand en toegevoegd aan uw digitaal dossier.
- Als u medicijnen slikt van de trombosedienst, neemt u dan ook de medicijnkaart van de Trombosedienst mee.
- Uw ingevulde en ondertekende reanimatieverklaring uit de folder 'wel of niet reanimeren'.
- Uw cardiologisch medisch paspoort, als u dit heeft.
- Iets om te lezen of puzzelen, als u dat wilt.
- Gemakkelijk zittende kleding die ook eenvoudig op te bergen is vanwege de beperkte bergruimte.
- Nachtkleding en toiletartikelen (voor als u een nachtje moet blijven).
- Eventuele hulpmiddelen die u nodig heeft, zoals hoorapparaten, rollator etc.
- Slippers of sloffen (om mee naar de behandelkamer en het toilet te lopen) en eventueel een ochtendjas.

Sieraden

Wilt u op de dag van het onderzoek geen sieraden te dragen? U kunt ze dan na het onderzoek ook niet vergeten.

In verband met mogelijke zwelling van de hand is het erg belangrijk dat u uw ringen van tevoren afdoet. Denkt u hierbij ook aan uw trouwring! Als het u zelf niet lukt, raden wij u aan om de ring door de juwelier eraf te laten halen. Als u de ring nog bij opname op de afdeling draagt en er ontstaan complicaties, dan moeten wij de ring doorzagen.

Studies

Onze afdeling doet ook mee aan medische/wetenschappelijke studies om vooruitgang van de geneeskundige behandeling te bevorderen.

Als u in aanmerking komt, kan de arts of onderzoekers-
verpleegkundige vragen of u aan zo'n studie wilt meedoen. Als u hierin toestemt, krijgt u uitgebreide voorlichting over het onderzoek. We spreken dan met u over het doel van de studie, de eventuele risico's, de voor- en nadelen en hoe de studie verloopt.

Het onderzoek

Tijdens het onderzoek ligt u in de hartkatheterisatiekamer op een onderzoekstafel (zie afbeelding 2). Links van u ziet u een aantal monitoren waarop u het onderzoek zelf kunt volgen. Rechts van u staat de cardioloog en de assistent. Het team bestaat meestal uit vier personen.

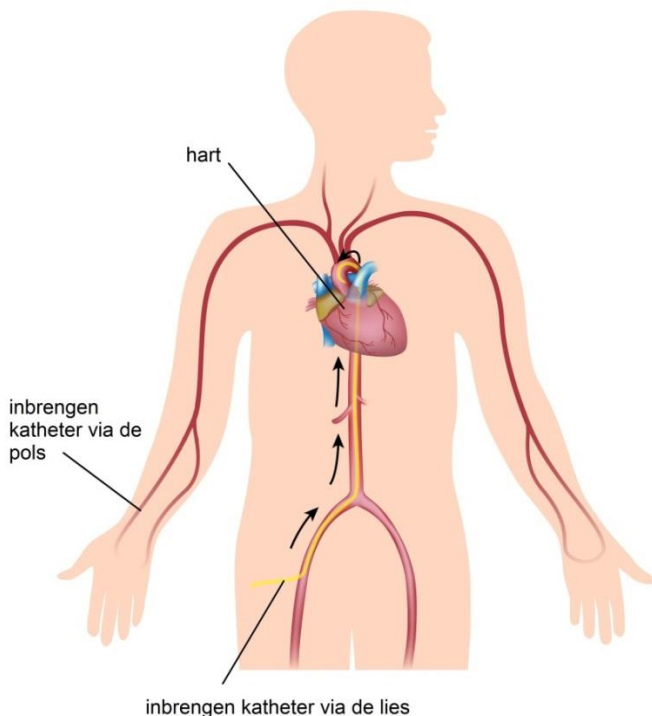

Afbeelding 2: De hartkatheterisatiekamer.

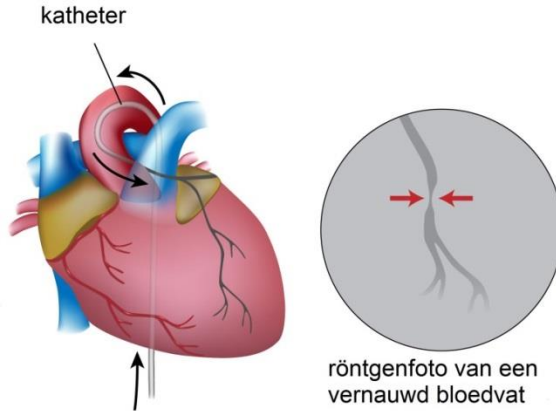

Voor het onderzoek wordt u aangesloten op een bewakingsmonitor. Het onderzoek vindt plaats via een van de liezen of polsen. Eerst wordt uw huid gedesinfecteerd. (De desinfectievloeistof is roze en uw pols of lies is daarom na de het onderzoek roze gekleurd. De kleur verdwijnt na enkele keren douchen.) Daarna wordt een steriel laken over u heen gelegd om infectie te voorkomen.

U krijgt een plaatselijke verdoving. Daarna wordt een buisje in de slagader van uw lies of arm ingebracht (zie afbeelding 3A). Via dit buisje worden verschillende dunne slangetjes (katheters) naar uw hart geschoven (zie afbeelding 3B).

Afbeelding 3A: Het inbrengen van de katheter via de lies of via de arm.

Afbeelding 3B: De katheter ligt in het hart.

Het opschuiven en bewegen van de katheters voelt u niet omdat er aan de binnenkant van uw bloedvaten geen gevoelszenuwen zitten. Soms komt het toch voor dat u pijn voelt. Dit komt omdat er dan een soort kramp ontstaat in de bloedvaten.

Als u iets voelt, en dit geldt voor alle veranderingen die u tijdens het onderzoek bemerkt, zegt u dit dan tegen de cardioloog.

Het is belangrijk dat u eventuele pijn op de borst of in uw armen, schouders of rug meldt. U kunt dan een pijnstiller krijgen via het infuusnaaldje.

Via de katheters wordt contrastvloeistof in uw hart of in de kransslagaders gespoten. Hiermee wordt de hartkamer of worden de kransslagaders in beeld gebracht.

Tijdens het inspuiten van de contrastvloeistof wordt een film gemaakt van de beelden die op de monitor te zien zijn. Om uw hart en de kransslagaders goed van alle kanten te kunnen bekijken, verandert de apparatuur die boven u hangt steeds van positie.

De apparatuur komt soms heel dicht bij uw lichaam. U kunt niet beklemd raken omdat de apparatuur hiertegen beveiligd is.

Eerst worden de kransslagaders gefilmd. Soms worden er een of twee films van de linkerhartkamer gemaakt. Dit wordt een 'warme' film genoemd. U krijgt namelijk een warm gevoel als reactie op de contrastvloeistof. Dit gevoel verdwijnt binnen 2 minuten.

De arts vraagt u tijdens het onderzoek regelmatig om diep in te ademen en uw adem vast te houden. Dit is om te voorkomen dat het hart tijdens het filmen met de ademhaling op en neer beweegt.

Het onderzoek duurt ongeveer 45 minuten. Soms kan het onderzoek wat langer duren. Dit is vooraf niet precies te zeggen.

Aanvullend onderzoek

Soms brengt uw cardioloog een tweede buisje in uw lies of de arm voor een aanvullend onderzoek. Hiermee kan de cardioloog meer informatie krijgen over de werking van uw hart. Dit tweede buisje gaat in een ader in plaats van in een slagader. Voor uw gevoel maakt dat géén verschil.

Dit aanvullende onderzoek duurt ongeveer 15 minuten.

Na katheterisatie via de lies

Als het onderzoek klaar is worden de buisjes verwijderd. Dit kan meteen op de hartkatheterisatiekamer gebeuren of iets later op afdeling G1.

Na het verwijderen van het/de buisje(s) wordt er ruim 10 minuten stevig op uw lies gedrukt. Dit is nodig om het bloedvat weer dicht te krijgen zodat er geen bloeding ontstaat. Daarna krijgt u een drukverband.

Soms krijgt u een zogeheten angioseal. Dit is een soort plugje dat de opening afsluit in uw liesslagader waar de katheter is ingebracht. Na het verwijderen van de buisjes moet u 2 uur plat blijven liggen. Als u al in het ziekenhuis was opgenomen, gaat u weer terug naar de verpleegafdeling waar u vandaan kwam.

Het is belangrijk dat u het been dat gekatheteriseerd is, stil laat liggen. Zo wordt de kans op een nabloeding kleiner. De eerste uren na het onderzoek controleert de verpleegkundige regelmatig uw bloeddruk, hartslag en insteekopening van het wondje. Ook worden de pulsaties (kloppen van een bloedvat) bij de enkel gecontroleerd. Na 2 uur mag u zitten. Na 3 uur mag u weer voorzichtig opstaan. U mag zich dan ook weer aankleden. Het is prettig als uw bezoek u hierbij helpt. Als alles goed gaat, mag u een uur daarna naar huis. Het is belangrijk dat u een verpleegkundige waarschuwt als u voelt dat uw lies warm of nat wordt. Het kan voorkomen dat er een nabloeding ontstaat. Er wordt dan opnieuw afgedrukt. U mag dit verband de volgende dag zelf verwijderen.

Activiteiten na het onderzoek hervatten: In grote lijnen adviseren wij u om zware activiteiten, bijvoorbeeld sporten, tillen, stofzuigen of zwaar lichamelijk werk, pas na 7 dagen te hervatten. Fietsen en autorijden zijn bijvoorbeeld weer toegestaan na 5 dagen. Let op: in geval van een ongunstige uitslag moet u eerst met uw cardioloog overleggen.

Na katheterisatie via de pols

Als u bent gekatheteriseerd via de pols hoeft u niet te worden afgedrukt. Er wordt dan een bandje met lucht (TR-bandje, zie afbeelding 4) om uw pols geplaatst dat het bloedvat dicht drukt.

Afbeelding 4: Het TR-bandje. Als het spuitje wordt aangesloten op het zwarte koppelstuk, kan er lucht uit het bandje gehaald worden.

De eerste uren na het onderzoek controleert de verpleegkundige regelmatig uw bloeddruk, hartslag, en insteekopening. Ook wordt er in fases lucht uit het bandje om uw pols gehaald. Voordat u naar huis gaat, haalt de verpleegkundige het bandje van uw pols. U krijgt dan een pleister op het wondje.

Na het onderzoek hoeft u niet plat te liggen. U krijgt dan een draagband (sling) om de arm waar u bent geprikt. U mag de arm niet actief gebruiken. U mag eventueel meteen uw eigen kleding weer aan. Het is prettig als uw bezoek u hierbij kan helpen. Bedenk wel dat u de arm, waardoor u geholpen bent, *absoluut niet mag gebruiken*.

Houd uw arm de eerste 24 uur na het onderzoek zoveel mogelijk in de sling (draagband) en gebruik uw arm zo min mogelijk. Steun niet op uw arm, schud geen handen, bestuur geen voertuig, til geen zware dingen en doe geen huishoudelijk werk.

Activiteiten na het onderzoek hervatten: In grote lijnen adviseren wij u om zware activiteiten, bijvoorbeeld sporten, tillen, stofzuigen of zwaar lichamelijk werk, pas na 7 dagen te hervatten. Fietsen en autorijden zijn bijvoorbeeld weer toegestaan na 5 dagen.

Let op: in geval van een ongunstige uitslag moet u eerst met uw cardioloog overleggen.

Naar huis

U mag na het onderzoek zelf geen voertuig besturen en geen gebruik maken van het openbaar vervoer. We raden u aan om vooraf te regelen dat iemand u komt halen. Wilt u deze persoon vragen om een kwartier voor de ontslagtijd op de afdeling aanwezig te zijn? Hij/zij kan u dan de nodige hulp bieden.

De uitslag van het onderzoek

De arts bekijkt direct na het onderzoek de onderzoekresultaten nog eens op video. U krijgt alvast een voorlopige uitslag. De onderzoeksresultaten worden in het Hartteam besproken. Dit Hartteam bestaat uit uw eigen cardioloog, een hartchirurg uit het Erasmus Medisch Centrum en een interventiecardioloog. Een interventiecardioloog is een cardioloog die gespecialiseerd is in de niet-operatieve behandeling van hartaandoeningen.

De definitieve uitslag van het onderzoek volgt na deze bespreking. Dan wordt ook een eventuele behandeling met u besproken.

Risico's

De onderzoeken waarbij katheters in het hart en in de kransslagaders worden gebracht, verlopen meestal zonder problemen. Soms treden bijverschijnselen op zoals afwijkingen van het hartritme, een overgevoeligheidsreactie op het contrastmiddel, pijn op de borst of een bloedingstoring op de plaats waar de katheter werd ingebracht.

De bloedingstoring verkleurt langzaam en verdwijnt na ongeveer zes weken. Als het onderzoek via uw lies heeft plaatsgevonden, is het normaal dat de bloedingstoring eerst richting uw knie afzakt.

Als er via de pols wordt gekatheteriseerd, is er een risico dat er na de behandeling een beperking van de handfunctie optreedt. Bijvoorbeeld door een zwelling of bloedingstoring. Dit kan krachtsvermindering (bij iets vastpakken) en soms gevoelsverlies tot gevolg hebben.

Zelden treden er zeer ernstige complicaties op. Stolselvorming in de bloedbaan kan leiden tot een hartinfarct of een beroerte. Soms kan de hoeveelheid vloeistof die wordt toegediend een overbelasting van de bloedsomloop veroorzaken waardoor u kortademig kunt worden. Het team dat het onderzoek uitvoert is gespecialiseerd in het voorkomen en het behandelen van deze problemen.

De ernst van de complicaties is afhankelijk van de ernst van uw hartziekte en de toestand van uw bloedvaten. Minder dan een op de duizend patiënten overlijdt tijdens of na dit onderzoek.

De cardioloog zal altijd de kans op dergelijke problemen afwegen tegen de voordelen van het onderzoek. De cardioloog bespreekt met u de betekenis hiervan voor uw verdere behandeling.

Wanneer een arts waarschuwen?

Uw lies of pols kan wat dik en blauw zijn. Het is ook mogelijk dat er een paar druppels bloed lekken uit de plek waar u geprikt bent. Dit is normaal en u hoeft zich hierover niet ongerust te maken.

Bij gevoelloosheid of pijn in uw lies of pols belt u afdeling G1, tel. (078) 654 29 52. Na 19.00 uur belt u de afdeling Spoedeisende Hulp, tel. (078) 652 32 10.

Bij koorts, huiduitslag of andere klachten belt u uw huisarts of huisartsenpost.

U belt 112 als:

- **Het wondje in uw lies of pols erg gaat bloeden.** Dit kan betekenen dat u een slagaderlijke bloeding heeft. Raak niet in paniek, maar druk met uw vingers of vuist de slagader dicht 1-2 cm boven de plaats waar het bloedt. Als u een drukverband om uw lies heeft, drukt u met uw vuist op het drukverband. Iemand anders kan dit ook voor u doen.
- **U plotseling een groter wordende bult in uw lies of op de pols krijgt.** Druk stevig met uw vuist op de bult of laat dit door iemand anders doen.

Tot slot

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Bel dan gerust naar de afdeling Dagbehandeling G1, tel. (078) 654 29 52. De afdeling is bereikbaar op werkdagen van 09.00 - 19.00 uur.

Ook kunt u de volgende werkdag, na uw onderzoek, bellen met afdeling G1 als er problemen zijn met uw pols en/of lies.

Meer informatie over het Albert Schweitzer ziekenhuis en de verschillende onderzoeken en behandelingen kunt u vinden op onze website www.asz.nl

Belangrijke telefoonnummers

- Afdeling Spoedeisende Hulp, tel. (078) 652 32 10
- Alarmnummer, tel. 112.

Geef hier uw mening over deze folder: www.asz.nl/foldertest/

De afbeeldingen 3A en 3B in deze folder zijn afkomstig van Shutterstock en via een licentieovereenkomst door ons verkregen. Het is derhalve aan derden niet toegestaan om deze afbeeldingen op welke wijze dan ook, te gebruiken of te kopiëren. Voor het eigen gebruik van deze afbeeldingen verwijzen wij naar www.shutterstock.com

Behandelpadapp

Download de gratis app 'Patient Journey'. Accepteer de push notificaties en zoek bij zorginstelling naar 'Asz Behandelpad'. Daarna kiest u bij behandeling voor Welkom bij het Hartcentrum (onder het specialisme Cardiologie) en druk op start. Daar vindt u onder andere alle informatie over het hart, de onderzoeken en behandelingen, de afdelingen van ons Hartcentrum, folders, onze cardiologen, informatie na ontslag etc.

Download onze app

Welkom bij het Hartcentrum

Albert Schweitzer ziekenhuis
november 2020
pavo 0043